

ỨNG DỤNG 4.0 VỚI NGHỀ KẾ TOÁN – KIỂM TOÁN KIẾN THỨC, KỸ NĂNG CẦN TRANG BỊ

Trần Thị Thanh Nga

Tóm tắt

Sự phát triển về công nghệ trong thời kỳ CN 4.0 đã đặt ra những áp lực cần phải thay đổi đối với lực lượng lao động nói chung và ngành kế toán – kiểm toán nói riêng. Điều này mở ra xu hướng mới trong việc đào tạo lực lượng lao động trong lĩnh vực kế toán- kiểm toán nhằm đáp ứng nhu cầu mới trong thời đại CN 4.0. Trên cơ sở thu thập thông tin từ các nghiên cứu liên quan, kết hợp với khảo sát thực tế từ các yêu cầu của nhà tuyển dụng đối với các vị trí công việc liên quan đến ngành Kế toán – Kiểm toán, bài viết nhằm tìm hiểu về các ứng dụng công nghệ 4.0 trong ngành Kế toán – Kiểm toán và mức độ ứng dụng tại Việt Nam hiện nay. Từ đó, khái quát một số yêu cầu về kiến thức, kỹ năng mà nguồn nhân lực ngành Kế toán – Kiểm toán cần trang bị, để đáp ứng sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng 4.0.

Từ khóa: Ứng dụng 4.0, Kế toán-Kiểm toán, kiến thức, kỹ năng.

APPLICATION OF THE INDUSTRY 4.0 TO ACCOUNTING AUDITING NECESSARY KNOWLEDGE AND SKILLS

Abstract

The development of technology in the era of Industry 4.0 has put pressures on the workforce in general and the accounting-auditing professions in particular. It has opened up a new trend in training the accounting-auditing workforce to meet new needs in the Industry 4.0 era. On the basis of collecting information from relevant studies, combined with actual surveys from recruiters' requirements for job vacancies related to the Accounting - Auditing professions, this article aims to research the applications of Industry 4.0 technologies in the Accounting - Auditing field and the level of application in Vietnam today. Thereby, the author will give some requirements on knowledge and skills that accounting and auditing human resources need to be equipped to meet the strong development of the 4.0 revolution.

Keywords: 4.0 application, accounting-audit profession, knowledge and skills.

JEL classification: M; M4.

1. Giới thiệu

Công nghiệp 4.0 (CN 4.0), thuật ngữ đề cập chung đến cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. CN 4.0 gắn liền với những công nghệ tiên tiến như: Mạng lưới vạn vật kết nối (Internet of Things – IoT); mạng dịch vụ Internet (Internet of Service – IoS); Hệ thống sản xuất không gian thực ảo (Cyber – Physical Systems – CPS) và ứng dụng nhà máy thông minh (Smart Factory) vào môi trường sản xuất. (Kagermann và cộng sự, 2013).

Trong thực tế, khái niệm về CN 4.0 không còn quá mới mẻ. CN 4.0 đã tác động đến hầu như tất cả các ngành nghề trong nền kinh tế với mức độ khác nhau. Trong xu thế đó, ngành nghề Kế toán – Kiểm toán ở Việt Nam cũng bị tác động rất lớn và có nhiều thay đổi liên quan đến CN 4.0. Với bối cảnh như vậy, nguồn nhân lực của ngành nghề Kế toán -Kiểm toán cần trang bị cho mình những kiến thức, kỹ năng nào để có thể nhanh chóng thích nghi, làm chủ được công nghệ 4.0 và sử dụng nó một cách hiệu quả trong công việc.

2. Những ứng dụng công nghệ 4.0 trong ngành nghề Kế toán – Kiểm toán hiện nay

Sự phát triển về công nghệ trong thời kỳ CN 4.0 đã đặt ra những áp lực cần phải thay đổi đối với lực lượng lao động nói chung và ngành kế toán

– kiểm toán nói riêng. Những ứng dụng công nghệ mới đã và sẽ làm thay đổi mạnh mẽ trong lĩnh vực Kế toán-Kiểm toán có thể kể đến gồm:

Điện toán đám mây: Ứng dụng điện toán đám mây vào công tác kế toán cho phép doanh nghiệp tái tổ chức bộ máy kế toán theo hướng gọn nhẹ vì không bị ảnh hưởng bởi vị trí địa lý và trang thiết bị. Chất lượng thông tin kế toán được nâng cao nhờ tính kịp thời và tính chính xác cùng với sự hỗ trợ về xử lý và lập báo cáo theo thời gian thực.

Trí tuệ nhân tạo (AI): Hỗ trợ người ra quyết định và tập trung vào nhu cầu thông tin của người ra quyết định. Hơn nữa, những phát triển gần đây trong AI đã nhấn mạnh sự tích hợp của thông tin ngữ cảnh và biểu tượng tạo điều kiện cho sự hiểu biết rộng hơn về các sự kiện kế toán, tức là nhấn mạnh tầm quan trọng của dữ liệu văn bản và biểu tượng hơn là các con số để có thể hiểu được hoàn cảnh của doanh nghiệp. Bên cạnh đó, việc tích hợp các hệ thống thông minh với cơ sở dữ liệu kế toán có thể hỗ trợ (hoặc với người ra quyết định hoặc độc lập với người ra quyết định) trong việc điều tra khối lượng lớn dữ liệu dù có hoặc không có sự tham gia trực tiếp của người ra quyết định.

Blockchain: Giúp doanh nghiệp giảm sai sót trong việc nhập dữ liệu dựa trên các chức năng kế

toán tự động trong hợp đồng thông minh và từ đó làm giảm các lỗi và sai sót dữ liệu đầu vào như tự động nhập liệu, đối chiếu dễ dàng. Hồ sơ kế toán sẽ không thể sửa chữa, thay đổi một khi đã được lưu vào Blockchain, ngay cả khi chủ sở hữu hệ thống kế toán yêu cầu. Bởi trên nền tảng Blockchain, mọi giao dịch hàng ngày được ghi chép lại và xác thực, do đó tính vẹn toàn của các hồ sơ tài chính được đảm bảo. (Trịnh Xuân Hưng, 2018)

Đối với ngành kiểm toán, những công nghệ được vận dụng trong thể hệ kiểm toán mới, tác giả đã khái quát các công nghệ sau:

Công nghệ cảm biến: Các công nghệ cảm biến đa năng, năng lượng thấp và chi phí thấp được sử dụng để thu thập, xử lý và trao đổi dữ liệu. Tương lai, công nghệ này có thể thay thế con người trong việc thu thập dữ liệu. Công nghệ này cũng giúp đẩy nhanh việc thu thập dữ liệu theo sát thời gian thực với phạm vi dữ liệu rộng hơn.

Hệ thống vật lý không gian mạng (CPS): CPS có thể được sử dụng để giám sát và phân tích dữ liệu kế toán, nhận ra các mô hình hành vi của các lĩnh vực kinh doanh khác nhau, khám phá sự bất thường và thực hiện các hành động kịp thời. Các máy móc, thiết bị trong tương lai sẽ được cài đặt CPS, chúng có thể kích hoạt hệ thống ERP của công ty để ghi lại các giao dịch kế toán và sự kiện kinh doanh mà không cần sự can thiệp của con người. Bằng cách tự động so sánh giữa thông tin được lưu trữ trong CPS và dữ liệu kế toán tương ứng trong hệ thống ERP của công ty khách hàng, kiểm toán viên có thể nhận được cảnh báo theo thời gian thực nếu hồ sơ giao dịch vi phạm chuẩn mực kế toán.

Mạng lưới vạn vật kết nối (IoT): Là một mô hình, trong đó các đối tượng vật lý được liên kết thông qua mạng internet, cung cấp kết nối giữa các thiết bị, hệ thống và con người. Kiểm toán viên có thể dựa vào công nghệ IoT để nắm bắt khối lượng giao dịch lớn, các cấu trúc thông tin khác nhau từ nhiều nguồn tài nguyên lớn theo thời gian thực.

Mạng dịch vụ internet (IoS): IoS là một mô hình cho phép các nhà cung cấp cung cấp dịch vụ của họ thông qua Internet. Trên nền tảng IoS, kiểm toán có thể liên tục theo dõi và phân tích dữ liệu kế toán của một tổ chức. Khi các bất thường và ngoại lệ xuất hiện, hệ thống sẽ báo tự động để tạo sự chú ý của kiểm toán viên thông qua sự phát triển của công nghệ hệ thống ERP và số hóa thông tin kế toán.

Nhà máy thông minh và sản phẩm thông minh: Nhà máy thông minh sản xuất các thiết bị thông minh tích hợp các chức năng xử lý, lưu trữ và phân tích dữ liệu. Các thiết bị thông minh ghi

lại và chuyển các điều kiện cũng như các hành vi và nhu cầu của khách hàng, đến nhà máy để tạo điều kiện kiểm soát chất lượng và thiết kế sản phẩm. Nhà máy thông minh cũng được kết nối với các nhà cung cấp để cho phép kiểm kê kịp thời. Khi nhà máy thông minh thực hiện thu thập và tích hợp thông tin kế toán và các thông tin khác liên quan đến kiểm toán, kiểm toán viên có thể sử dụng các dữ liệu và chức năng đó để tạo điều kiện giám sát và kiểm soát dữ liệu kế toán trong khách thể kiểm toán, chia sẻ thông tin kế toán giữa các bên liên quan, thực hiện kiểm toán nhằm đạt được sự đảm bảo gần với thời gian thực, mở rộng phạm vi kiểm toán và nâng cao chất lượng kiểm toán. (Nguyễn Thị Khánh Vân, 2020)

Những ứng dụng công nghệ này chắc chắn sẽ mang đến rất nhiều thay đổi trong cách thức làm việc của kế toán viên và kiểm toán viên. Những thay đổi này biểu hiện qua một số khía cạnh sau: Việc chọn mẫu trong kiểm toán có thể được thực hiện bằng các chương trình máy tính; Kế toán thủ công được thay thế bởi các phần mềm kế toán; Sử dụng các phần mềm nhúng trong hệ thống kế toán để hỗ trợ đối chiếu với ngân hàng; Nhân viên có thể làm việc từ xa; Các sai lệch so với kế hoạch có thể được phát hiện và khắc phục ngay lập tức; Kiểm toán viên làm việc trên máy tính và việc giám sát, trao đổi được thực hiện trực tuyến, giúp nhận được các phản hồi một cách nhanh chóng; Việc thành thạo các hệ thống ERP sẽ mang đến những lợi thế trong cạnh tranh ứng tuyển và môi trường làm việc; Xuất hiện lĩnh vực kiểm toán công nghệ thông tin; Giờ làm việc không cố định theo múi giờ địa phương mà chịu ảnh hưởng bởi múi giờ làm việc của các đối tác nước ngoài; “Theo nghiên cứu của của Ghani và Muhammad (2019) trách nhiệm điền chính xác từng thông tin là rất quan trọng bởi vì việc nhập kho chỉ được thực hiện một lần, có thể là ở bộ phận mua hàng. Các thông tin sẽ tiếp tục đến bộ phận kế toán và trở thành dữ liệu của bộ phận kế toán”.

3. Yêu cầu của nhà tuyển dụng về ngành nghề Kế toán – Kiểm toán hiện nay

Các ứng dụng công nghệ và các thay đổi trong cách thức làm việc của kế toán viên và kiểm toán viên là rõ ràng. Tuy nhiên, yêu cầu của nhà tuyển dụng phần nào phản ánh mức độ quan trọng của các kiến thức, kỹ năng mà họ tìm kiếm ở các ứng viên. Thông qua một cuộc khảo sát nhỏ với cỡ mẫu gồm 200 bài đăng tuyển các vị trí liên quan đến ngành nghề kế toán – kiểm toán trên các website tuyển dụng, đã thu được kết quả sơ bộ. Kết quả được trình bày tóm tắt theo vị trí tuyển dụng như sau:

- Những yêu cầu chủ yếu đối với kế toán viên: Hiểu các kiến thức cơ bản về kế toán, nắm các chính sách về luật, thuế và các chuẩn mực kế toán hiện hành; hầu hết yêu cầu các ứng viên có kinh nghiệm, thông thạo về tin học văn phòng, phần mềm kế toán thông dụng, có khả năng giao tiếp và chịu được áp lực. Sử dụng thành thạo ngoại ngữ hay một số phần mềm ERP chỉ được đưa ra ở một số doanh nghiệp lớn, có vốn đầu tư nước ngoài.

- Những yêu cầu chủ yếu đối với trợ lý kiểm toán: Hầu hết không nêu yêu cầu cụ thể về kiến thức chuyên môn cần có mà đưa ra mô tả chi tiết các công việc sẽ đảm nhận. Cùng với đó, thông báo tuyển dụng nhấn mạnh một số yếu tố thuộc về kỹ năng cần có như thông thạo tin học văn phòng, chịu được áp lực. Ngoại ngữ cũng được đề cập như là một yếu tố cần có ở các công ty kiểm toán lớn như Big 4.

- Những yêu cầu chủ yếu đối với vị trí kế toán tổng hợp, kế toán trưởng: Về mặt kiến thức chuyên môn cần phải am hiểu pháp luật xây dựng, tài chính, kế toán, các chuẩn mực kế toán. Đồng thời, với từng vị trí cụ thể, sẽ mô tả các yêu cầu công việc chi tiết theo từng vị trí để ứng viên xem xét. Đối với nhóm việc này, nhà tuyển dụng thường yêu cầu có kinh nghiệm trong sử dụng ERP như: Oracle, SAP hay Dynamix AX. Các chứng chỉ hành nghề kế toán, kiểm toán như CFA, ACCA, CPA cũng được đưa vào yêu cầu như một lợi thế cạnh tranh.

- Những yêu cầu chủ yếu đối với vị trí trưởng ban kiểm soát, kiểm toán viên: Tương tự như các yêu cầu đối với vị trí kế toán tổng hợp và kế toán trưởng nêu trên. Ngoài ra, có yêu cầu bổ sung thêm về việc am hiểu các quy định, chuẩn mực kiểm toán.

Qua kết quả khảo sát sơ bộ đã thực hiện, có thể nhận thấy rằng:

- Kiến thức chuyên môn là yếu tố phải có của các ứng viên;

- Đa số yêu cầu tuyển dụng quan tâm đến yếu tố kinh nghiệm;

- Các kỹ năng yêu cầu chủ yếu liên quan đến việc thành thạo tin học văn phòng, kỹ năng giao tiếp và khả năng chịu áp lực;

- Kỹ năng về ngoại ngữ và thông thạo một số phần mềm ERP hoặc có các chứng chỉ hành nghề chủ yếu yêu cầu với các vị trí cao trong công việc hoặc các doanh nghiệp lớn, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài.

Bên cạnh đó, các nhà tuyển dụng hay các doanh nghiệp hiện tại chủ yếu nhấn mạnh vào các yêu cầu cơ bản trong tuyển dụng như kiến thức chuyên môn, kỹ năng tin học văn phòng, chịu áp lực hay giao tiếp để các ứng viên đáp ứng được

yêu cầu công việc. Tuy nhiên, cũng thấy rằng các kiến thức, kỹ năng liên quan tới những công nghệ 4.0 chưa chú trọng nhiều. Nguyên nhân có thể xuất phát từ nhiều lý do.

Thứ nhất, về mức độ quan tâm của những người trong ngành nghề kế toán – kiểm toán Việt Nam về công nghệ 4.0. Hội kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA) đã thực hiện một cuộc khảo sát hơn 300 Hội viên xoay quanh chủ đề cách mạng công nghiệp 4.0 vào năm 2018 cho thấy, các doanh nghiệp kế toán và kiểm toán đều cho rằng cách mạng CMCN 4.0 sẽ tác động lớn đến quy mô hoạt động và phát triển nghề nghiệp. Tuy nhiên đa số các KTV lại thấy ít hoặc không bị tác động bởi CMCN 4.0, hoặc đón nhận việc này theo phản ứng “trung lập” xem vấn đề này là bình thường. Còn một số KTV khác chưa hiểu rõ về CMCN 4.0 sẽ tác động ra như thế nào đến lĩnh vực tài chính, kế toán, kiểm toán.

Thứ hai, mức độ các doanh nghiệp tại Việt Nam áp dụng các công nghệ 4.0 vào công tác kế toán – kiểm toán. Phần lớn các doanh nghiệp tại Việt Nam là doanh nghiệp nhỏ và vừa (khoảng 97%). Do vậy, nguồn lực để đầu tư phát triển các công nghệ hiện đại vẫn còn hạn chế. Một ví dụ là về thực trạng áp dụng ERP (mặc dù có cũng có ý kiến cho rằng giải pháp ERP đã lỗi thời trong kỷ nguyên 4.0). Các doanh nghiệp nhỏ và vừa của Việt Nam còn gặp nhiều khó khăn trong việc đầu tư và triển khai ERP. Do đó, mặc dù đã có nhiều doanh nghiệp tại Việt Nam triển khai ERP nhưng chủ yếu ở những tập đoàn, công ty lớn như: May 10, Viễn thông A, Thế giới di động, Bibica,...

4. Kiến thức, kỹ năng cơ bản cần trang bị trong thời đại 4.0.

Với những thay đổi đang và chắc chắn sẽ xảy ra đối với ngành nghề kế toán – kiểm toán, kiến thức và kỹ năng nào cần trang bị để đáp ứng những thay đổi trong thời đại 4.0. Trên cơ sở tìm hiểu, thu thập, phân tích, đánh giá các bài báo, bài nghiên cứu có nội dung liên quan về các kiến thức, kỹ năng cần trang bị trong thời đại 4.0 kết hợp với thực tiễn kinh nghiệm cá nhân, bài viết đưa ra một số yêu cầu sau:

4.1. Về kiến thức

Trí tuệ nhân tạo được tạo ra bởi con người và phục vụ cho mục đích của con người, do đó con người là yếu tố cốt lõi để xử lý mọi việc. Trong ngành kế toán - kiểm toán, quá trình làm việc cần tuân theo những luật pháp nhất định nên trí tuệ máy tính không thể thay thế hoàn toàn con người. Vì vậy, việc nắm vững kiến thức chuyên môn là vô cùng quan trọng, là tiền đề đầu tiên để tiếp cận với công việc.

Thứ nhất, cần trang bị những kiến thức chuyên ngành về kế toán- kiểm toán. Những kiến thức này sẽ được trang bị thông qua các môn học chuyên ngành tại cơ sở đào tạo; Hoặc thông qua các kênh đào tạo, các tài liệu trực tuyến...

Thứ hai, việc nắm rõ, vận dụng đúng và kịp thời các văn bản pháp luật liên quan đến ngành nghề là một trong những yêu cầu bắt buộc. Có một thực tế là nhiều người hoạt động trong lĩnh vực tài chính, kế toán, kiểm toán còn rất hạn chế trong việc cập nhật, vận dụng đúng và kịp thời các thông tư, nghị định, văn bản pháp luật,... liên quan đến lĩnh vực mình đang hoạt động. Điều này làm ảnh hưởng đến hoạt động và có thể gây tổn thất cho doanh nghiệp.

Thứ ba, nắm được các kiến thức bổ trợ liên quan đến nghề Kế toán- Kiểm toán như: Kiến thức về thuế, tin học, ngoại ngữ,...

4.2. Về kỹ năng

Như đã đề cập ở phần trên, các kỹ năng chủ yếu được nhà tuyển dụng yêu cầu các ứng viên liên quan đến việc thành thạo tin học văn phòng, kỹ năng giao tiếp và khả năng chịu áp lực. Đây là những kỹ năng cơ bản mà mọi ứng viên cần phải có để đáp ứng yêu cầu công việc trong ngành kế toán, kiểm toán. Theo kết quả điều tra của ACCA, để tồn tại và phát triển trong kỷ nguyên số, kế toán viên, kiểm toán viên tương lai không chỉ cần các yếu tố như sự thông minh, chỉ số cảm xúc mà phải bổ sung thêm các yếu tố cần thiết cho sự phát triển nghề nghiệp như kỹ năng công nghệ, ngoại ngữ... Do đó, để đáp ứng tốt những tiên bộ của công nghệ 4.0, các ứng viên sẽ phải cần trau dồi một số kỹ năng khác. Bài viết đưa ra một số kỹ năng sau:

Thứ nhất, cần trang bị kỹ năng tìm kiếm, chọn lọc thông tin. Với sự hỗ trợ của internet, việc tìm kiếm thông tin trở nên dễ dàng và hiệu quả hơn. Tuy nhiên, không ít các tài liệu khoa học, tài liệu tham khảo, văn bản pháp luật được trình bày không đúng chuẩn mực, không được kiểm chứng nguồn gốc, độ tin cậy thấp hoặc đã hết hiệu lực được đưa lên các website. Điều này dễ dẫn đến việc hiểu sai, áp dụng sai các quy định trong quá trình làm việc nếu không thận trọng và thiếu kỹ năng tìm kiếm, chọn lọc thông tin.

Để tìm kiếm thông tin, có hai giai đoạn chính cần thực hiện gồm:

- Định hướng tìm kiếm nguồn tài liệu:
- + Định dạng ý tưởng: Xác định xem cần những thông tin gì?
- + Định vị nguồn: Xác định những thông tin cần ở đâu? Không chỉ quan tâm đến mỗi các nguồn tài nguyên để tìm kiếm ở trên mạng internet

mà còn phải biết đào sâu các nguồn tài liệu truyền thống như sách, báo, các mối quan hệ xã hội,...

- Tìm kiếm và chọn lọc nguồn tài liệu: Có thể khai thác các công cụ tìm kiếm nhanh và hiệu quả nhất hiện nay: Google, Bing, Cốc Cốc, Yahoo...Sau khi đã tìm được thông tin cần, tiếp theo cần đánh giá và chọn lọc kết quả tìm kiếm. Đây là công việc rất quan trọng, có thể dựa vào kinh nghiệm, uy tín của đơn vị phát hành tài liệu, tác giả viết, các trang mạng chính thống có uy tín.

Thứ hai, trang bị kỹ năng về công nghệ thông tin. Hiện tại, gần như tất cả các hoạt động, giao dịch trong nội bộ doanh nghiệp, giữa doanh nghiệp với các cơ quan, tổ chức có liên quan đều được thực hiện trên không gian mạng, cụ thể:

- Giao dịch trong nội bộ của doanh nghiệp: Thông qua các phương tiện như skype, viber, zalo hoặc sử dụng các phần mềm quản lý đa chức năng, đa phòng ban để thu thập, lưu trữ, quản lý và phân tích dữ liệu từ hoạt động kinh doanh, bao gồm lập kế hoạch về sản phẩm, chi phí, sản xuất hoặc cung cấp dịch vụ, tiếp thị và bán hàng, giao hàng và thanh toán.

- Giao dịch giữa doanh nghiệp và các cơ quan, tổ chức có liên quan: Nộp hồ sơ, khai thuế, nộp thuế cho cơ quan thuế quản lý; thủ tục về đăng ký kinh doanh, thay đổi đăng ký kinh doanh cho Sở Kế hoạch đầu tư; Giao dịch với ngân hàng: rút tiền, chuyển tiền, nhận sao kê, hóa đơn...; Giao dịch với kho bạc; Giao dịch với cơ quan bảo hiểm: báo tăng, báo giảm, thai sản...; Giao dịch với khách hàng như: thu hút khách hàng tiềm năng qua blog, facebook, Zalo, Youtube, Email, bán hàng trên các trang thương mại điện tử (Công cụ có sử dụng công nghệ AI); xuất hóa đơn điện tử cho khách hàng...

Chính vì vậy, biết sử dụng công nghệ thông tin vào công việc không chỉ là một lợi thế mà còn là một yêu cầu bắt buộc đối với tất cả đối với những người trong ngành kế toán – kiểm toán. Theo đó, mỗi kế toán, kiểm toán viên hiện tại và tương lai cần bồi dưỡng cho mình cách sử dụng công nghệ cho công việc, từ đơn giản như ứng dụng hàm excel cho tới các phần mềm kế toán, phần mềm quản trị, phân tích... đến việc bảo mật thông tin cho chính doanh nghiệp và chính khách hàng của mình. Để trang bị kỹ năng này, có thể thực hiện các công việc sau:

- Tìm hiểu và học hỏi thông qua các Website, các diễn đàn chia sẻ kinh nghiệm, lưu ý chọn những kênh thông tin chính thống, đáng tin cậy. Cũng có thể theo dõi các trang mạng xã hội của các công ty, tổ chức, cá nhân có uy tín nhằm cập nhật nhanh những thông tin, ứng dụng công nghệ mới.

- Với các phần mềm, ứng dụng mới, có thể liên hệ nhân viên kỹ thuật của nhà cung cấp dịch vụ để nắm rõ hơn các thao tác ứng dụng;

- Thông qua các mối quan hệ xã hội đồng nghiệp, bạn bè làm cùng lĩnh vực để cập nhật, học hỏi nâng cao kiến thức;

- Tham gia các lớp cập nhật kiến thức hàng năm của hiệp hội nghề nghiệp hoặc các đơn vị có uy tín tổ chức.

Thứ ba, trang bị khả năng ngoại ngữ. Cách mạng công nghiệp 4.0 mang đến những cơ hội việc làm xuyên quốc gia, thúc đẩy việc mở rộng quy mô, địa bàn hoạt động của các doanh nghiệp. Do đó, trong bối cảnh hội nhập kinh tế sâu và rộng của nước ta, việc học ngoại ngữ đã, đang và sẽ là yêu cầu bắt buộc, mở ra nhiều cơ hội việc làm cho người lao động.

Có thể thấy hầu hết các công ty có yếu tố nước ngoài hoặc có giao dịch với nước ngoài thường thu hút nguồn lao động với những mức lương cao rất cao. Tuy nhiên, một trong những yêu cầu tiên quyết khi tuyển dụng là các ứng viên phải thành thạo một hoặc nhiều ngoại ngữ: Anh, Pháp, Trung, Nhật..

Thực tế hiện tại, khả năng ngoại ngữ ảnh hưởng lớn đến khả năng đáp ứng yêu cầu công việc của nguồn nhân lực thuộc ngành nghề. Dẫn đến việc một số người giỏi về chuyên môn nhưng hạn chế về khả năng ngoại ngữ nên đã bỏ lỡ những

cơ hội việc làm với mức lương hấp dẫn, còn nhà tuyển dụng thì gặp khó trong việc tuyển được ứng viên giỏi. Đây chính là một phần nguyên nhân của thực trạng vừa thừa và thiếu lao động hiện nay. Điều này nếu không được cải thiện sẽ làm giảm sức cạnh tranh của lực lượng lao động trong nước.

Hiện nay, với ứng dụng công nghệ 4.0 như robot, trí tuệ nhân tạo (AI), Internet kết nối vạn vật (IoT) được coi là lợi thế, giúp người học ngoại ngữ có thể học mọi lúc, mọi nơi, trên mọi phương tiện. Đây là những giải pháp công nghệ hữu hiệu, góp phần hỗ trợ việc học ngoại ngữ được hiệu quả cao hơn. Các kế toán viên, kiểm toán viên tương lai cần nỗ lực, khai thác tối đa các ứng dụng này.

Sự phát triển về công nghệ trong thời kỳ CN 4.0 đã đặt ra những áp lực cần phải thay đổi đối với lực lượng lao động nghề kế toán – kiểm toán. Sự phát triển của công nghệ đã và đang hỗ trợ tối ưu đối với nghề này. Tuy nhiên để nắm và làm chủ được công nghệ cần phải trang bị nhiều kỹ năng, kiến thức cần thiết. Bài viết chỉ dừng lại ở việc nêu ra một số kiến thức và kỹ năng cơ bản cần thiết. Do đó, ngoài những kiến thức và các kỹ năng đã nêu, nguồn nhân lực ngành kế toán – kiểm toán cũng cần phải có đạo đức nghề nghiệp, có ý thức trách nhiệm cao trong công việc, có kỹ năng làm việc nhóm hay kỹ năng giải quyết vấn đề,... để thực sự đáp ứng yêu cầu của nghề nghiệp, và yêu cầu ngày càng thay đổi của các nhà tuyển dụng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Cộng tác nội bộ. (7.7.2021). *Phần mềm ERP là gì? Ưu nhược điểm của ERP? ERP phù hợp với doanh nghiệp như thế nào?*. Truy cập ngày 15.12.2021, từ <https://resources.base.vn/productivity/phan-mem-erp-la-gi-uu-nhuoc-diem-cua-erp-erp-phu-hop-voi-doanh-nghiep-nhu-the-nao-297>
- [2]. Phan Nguyễn Hoàng Chánh. (21.9.2019). *Phát triển ngành Kế toán, Kiểm toán Việt Nam thời kỳ Cách mạng công nghiệp 4.0*. Truy cập ngày 10.10.2021, từ <http://tapchitaichinh.vn/ke-toan-kiem-toan/phan-trien-nganh-ke-toan-kiem-toan-viet-nam-thoi-ky-cach-mang-cong-nghiep-40-313036.html>
- [3]. Ghani, E. K., & Muhammad, K. (2019). Industry 4.0: Employers' Expectations of Accounting Graduates and Its Implications on Teaching and Learning Practices. *International Journal of Education and Practice*, 7(1), 19-29.
- [4]. Trịnh Xuân Hưng. (2018). Tìm hiểu về công nghệ blockchain và ảnh hưởng của nó đến lĩnh vực kế toán - tài chính - ngân hàng. *Tạp chí Kế toán và Kiểm toán*, 8/2018, 21-26;
- [5]. Kagermann, H., Helbig, J., Hellinger, A., & Wahlster, W. (2013). *Recommendations for implementing the strategic initiative INDUSTRIE 4.0: Securing the future of German manufacturing industry; final report of the Industrie 4.0 Working Group, Forschungsunion*.
- [6]. Nguyễn Thị Như Quỳnh. (2.2.2018). *Thực trạng sử dụng ERP tại Việt Nam*. Truy cập ngày 18.12.2021, từ <https://phanmemketanerp.com/tin-erp/thuc-trang-su-dung-erp-tai-viet-nam/>
- [7]. Nguyễn Thị Khánh Vân. (2020). Công nghiệp 4.0 và những công nghệ được vận dụng trong thể hệ kiểm toán mới. *Tạp chí Kế toán và Kiểm toán*, 3/2020, 46-49.

Thông tin tác giả:

Trần Thị Thanh Nga

- Đơn vị công tác: Trường Đại học Tài chính – Kế toán

- Địa chỉ email: tranthithanhnga@tckt.edu.vn

Ngày nhận bài: 26/1/2022

Ngày nhận bản sửa: 23/3/2022

Ngày duyệt đăng: 27/5/2022